

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Marcin Czaja

Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego
w Ministerstwie Edukacji i Nauki

Pytania i odpowiedzi o przepisy dotyczące szkolnictwa
wyższego

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 1

Jak należy interpretować zwrot „do dnia zakończenia cyklu kształcenia” używany w przepisach przejściowych wskazujących na skutek w postaci wygaśnięcia uprawnień do prowadzenia studiów?

Czy możliwe jest wyznaczenie in abstracto dnia, w którym kończy się określony cykl kształcenia i następuje skutek w postaci wygaśnięcia uprawnień do prowadzenia studiów, czy też z zakończeniem cyklu kształcenia mamy do czynienia dopiero wówczas, gdy ostatni student danego cyklu kształcenia ukończy studia, bądź zostanie skreślony z listy studentów?

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 1

„Zakończenie cyklu kształcenia” to koniec okresu studiów przewidzianego w programie studiów przyjętym dla kierunku na określonym poziomie.

Zgodnie z art. 66 ustawy PSWN rok akademicki trwa od dnia 1 października do dnia 30 września i dzieli się na 2 semestry. Jeżeli więc program studiów pierwszego stopnia przewidywał czas trwania tych studiów wynoszący 6 semestrów, to cykl kształcenia na tych studiach powinien trwać 6 semestrów, np. cykl kształcenia rozpoczął się z dniem 1 października 2018 r. i powinien zakończyć się z dniem 30 września 2021 r.

W związku z tym, w przypadku gdy zakończenie danych studiów wynika z przepisów, uczelnia powinna poinformować o tym studentów, w szczególności tych przebywających na urlopie czy wnioskujących o urlop (np. z uwagi na zmianę organizacji studiów - przejście z systemu dwustopniowego na jednolite studia magisterskie i zakończenie kształcenia na danym kierunku i poziomie).

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 2

Przyjmowanie podań studentów w sprawach administracyjnych w systemie teleinformatycznym uczelni – jak interpretować przepisy w sprawie załączników do podań?

Czy Ministerstwo dostrzega możliwość bardziej liberalnej interpretacji przepisów w powyższym zakresie, bądź planuje dalsze inicjatywy legislacyjne, które mogłyby urealnić pełne procedowanie spraw administracyjnych o stypendia i zapomogi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego uczelni?

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 2

Ustawodawca w art. 358a ustawy PSWN uregulował możliwość użycia systemu teleinformatycznego uczelni do przyjmowania podań (wniosków) i dokonywania doręczeń pism w postępowaniu administracyjnym w wymienionych w tym przepisie sprawach zamiast używania obecnie służącego do wnoszenia i doręczania pism drogą elektroniczną ePAUPu (a w przyszłości wprowadzanej na mocy ustawy o doręczeniach elektronicznych **publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego**).

System teleinformatyczny uczelni stanowi alternatywny sposób wnoszenia i doręczania pism w odniesieniu do ePAUPu (w przyszłości publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego).

Powołany przepis nie rozstrzyga kwestii opatrywania właściwym podpisem elektronicznym podań (wniosków) i załączników (stanowiących dowody występujących np. w postaci zaświadczenia), ponieważ nie zmienia on ogólnych zasad określonych w tym zakresie w KPA oraz przepisów ustawy PSWN.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 2

KPA przewiduje możliwość załatwienia sprawy bez składania podpisanego wniosku, wyłącznie po uwierzytelnieniu się osoby, ale stanowi to odrębną kwestię od tej uregulowanej w art. 358a pswn. Problematyka załatwienia sprawy po uwierzytelnieniu w ramach usługi online (bez potrzeby składania podpisanego wniosku) została uregulowana w art. 14 § 1c KPA. Zatem załatwienie sprawy za pośrednictwem usługi online wymaga spełnienia warunków określonych w KPA. Kwestia luzowania wymagań dotyczących posługiwania się kopiami dokumentów (np. kopią zaświadczenia załączanego do wniosku) wymaga wnikliwego rozważenia ze względu na bezpieczeństwo obrotu prawnego oraz możliwe nadużycia w tym zakresie jak również konsultacji ze środowiskiem akademickim.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 2

Aspekt praktyczny:

Uniwersytet Warszawski oraz Politechnika Gdańska posiadają system teleinformatyczny z usługami online podłączony do węzła krajowego, a zatem można w nim załatwiać sprawy w sposób określony w art. 14§1c KPA.

Urzędowa lista podmiotów posiadających systemy tego typu pod adresem:
<https://mc.bip.gov.pl/wezel-krajowy-zintegrowani-dostawcy-uslug/wezel-krajowy-zintegrowani-dostawcy-uslug.html>

Podkreślenia wymaga, że nie każdy system teleinformatyczny uczelni może służyć do zapewniania usługi online, realizowanej zgodnie z art. 14 §1c KPA.

Taka możliwość odnosi się tylko do systemu teleinformatycznego podłączonego do węzła krajowego – podłączenie do węzła krajowego odbywa się w drodze decyzji i służy właściwemu i bezpiecznemu uwierzytelnieniu.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 3

Wystawianie dodatkowych odpisów dyplomów, na wniosek studenta/absolwenta

- A. Jaką datę należy wpisywać w miejscu {miejsowość i data) tj. w niezbędnym elemencie dyplomu, a jaką na dodatkowym odpisie dyplomu wydawanym na wniosek studenta o którym mowa w art. 77 ust.2a ustawy PSWN ?
- B. Na jakim druku dyplomu należy wydać dodatkowy odpis wystawiany na wniosek ?
- C. Czy zostaną wprowadzone zmiany przepisów dotyczących wydawania odpisu dyplomu ukończenia studiów lub odpisu suplementu do dyplomu (art. 77 ust. 2a), w języku polskim lub w języku obcym. Przepis ten jest nieprecyzyjny – brakuje w nim terminu złożenia wniosku, jak również doprecyzowania, czy prawo do składania wniosku jest jednorazowe, czy przysługuje na stałe, nawet po kilkunastu latach.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 3

Ad A. W dodatkowym odpisie dyplomu ukończenia studiów, wydawanym na podstawie art. 77 ust. 2a ustawy PSWN, uczelnia wpisuje aktualną datę wydania odpisu.

Ad B. Sposób sporządzenia odpisu dyplomu i suplementu reguluje § 22 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. *w sprawie studiów*. Zgodnie z nim odpis dyplomu ukończenia studiów sporządza się na druku (formularzu) zgodnym z oryginałem dyplomu. Odpis taki powinien być sporządzony co do zasady na druku obowiązującym w uczelni w chwili wydania dyplomu. Natomiast jeżeli nie jest możliwe użycie tych druków ze względu na zmiany organizacyjne (zmiana nazwy uczelni, zmiana nazwy jednostki organizacyjnej), odpis należy sporządzić na przygotowanym przez uczelnię druku (formularzu), zgodnym z treścią oryginału dyplomu, podobnie do zasad obowiązujących przy sporządzaniu duplikatów (bez umieszczania nazwy: duplikat).

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 3

Na obecnie wydawanym odpisie dyplomu w miejscu przeznaczonym na podpis kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelnia może wpisać poziomą kreskę - w związku ze zmianą struktury organizacyjnej uczelni (w przypadku sporządzania odpisu suplementu - w miejscu przeznaczonym na podpis kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej swój podpis może złożyć rektor uczelni). Wydawany obecnie dodatkowy odpis dyplomu (a także suplementu) powinien być opatrzony aktualną datą wydania oraz podpisany przez aktualne władze uczelni (aktualne pieczęcie). Warunkiem jego wydania (sporządzenia) jest dostarczenie aktualnej w chwili składania wniosku fotografii – o ile oryginał dyplomu również zawiera fotografię.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 3

Przy sporządzaniu dodatkowych odpisów dyplomu ukończenia studiów należy mieć również na uwadze regulacje dot. systemu zabezpieczeń dokumentów publicznych. Zgodnie z ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. o *dokumentach publicznych* dyplom ukończenia studiów jest dokumentem publicznym kategorii drugiej. Dokumentem publicznym jest również jego odpis, wypis, duplikat i wtórnik.

Z uwagi na powyższe kwestią kluczową dla sporządzenia odpisu dyplomu ukończenia studiów (a także duplikatu dyplomu) będzie druk oryginału dyplomu. Tym samym odpisy (i duplikaty) dyplomów, w przypadku gdy dyplom był wydany z uwzględnieniem przepisów o dokumentach publicznych (z zabezpieczeniami przed fałszerstwem), powinny być wydawane na druku z zabezpieczeniami. Natomiast w przypadku gdy dyplom został wydany bez uwzględnienia tych przepisów, mogą być wydawane na druku, według wzoru obowiązującego w dacie wystawienia oryginału tego dokumentu, czyli bez dodatkowych zabezpieczeń.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 3

Ad C. Przepis art. 77 ust. 2a PSWN nie określa terminu, w jakim absolwent może wystąpić do uczelni z wnioskiem o wydanie dodatkowych odpisów dyplomu lub suplementu w języku obcym, ponieważ absolwent może wystąpić ze stosownym wnioskiem w każdym czasie, niezależnie od tego kiedy ukończył studia. Złożenie ww. wniosku nie jest również prawem „jednorazowym”.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 4

Obowiązek nostryfikacji dyplomów przy przyjęciu na studia podyplomowe

Dlaczego zgodnie przepisem art. 160 ust. 3 PSWiN, przyjęcie na studia podyplomowe kandydata, który uzyskał dyplom w państwach poza UE, OECD, EFTA lub dyplom, który jest uznany na podstawie umów międzynarodowych wymaga długiej i kosztownej nostryfikacji?

Obecnie w Parlamencie procedowana jest zmiana art. 326 ust. 2 ustawy PSWiN. Ustawa zmieniająca uchwalona w dn. 1 grudnia 2022 r. i przekazana do Senatu RP w dn. 2 grudnia.

Zmiana w zakresie art. 326 ust. 2 w sposób jednoznaczny wskazuje, że zagraniczny dyplom uprawnia do ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej i do podejmowania studiów podyplomowych, co pozwoli na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych oraz ujednoczenie postępowania w sprawie przyjęcia kandydatów do szkół doktorskich i na studia podyplomowe.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 5

Obowiązek wprowadzenia do programu studiów przypisanych do nauk społecznych zajęć humanistycznych

Czy kierunek studiów przypisany w całości do nauk społecznych, jest związany obowiązkiem wynikającym z §3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie studiów, polegającym na uwzględnieniu 5 ECTS dla zajęć humanistycznych, także w przypadku dyscyplin przypisanych do nauk społecznych?

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 5

W programie studiów uwzględnia się liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne (§ 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia *w sprawie studiów*).

W przypadku gdy uczelnia przyporządkowała kierunek studiów w 100% do dyscypliny lub dyscyplin z dziedziny nauk społecznych albo w 100% do dyscypliny lub dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych, powinna wskazać w programie tych studiów również zajęcia odpowiednio z dziedziny nauk humanistycznych lub dziedziny nauk społecznych, którym przypisano liczbę punktów nie mniejszą niż 5 punktów ECTS.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 5

Przyporządkowanie kierunku studiów wyłącznie do dyscypliny lub dyscyplin z dziedziny nauk społecznych nie zwalnia z obowiązku określenia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Analogicznie przyporządkowanie kierunku studiów wyłącznie do dyscypliny lub dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych nie zwalnia z obowiązku określenia w programie tych studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych.

Natomiast w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do dziedzin innych niż nauki humanistyczne i nauki społeczne, w programie studiów danego kierunku powinny być wskazane zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przypisano liczbę punktów nie mniejszą niż 5 punktów ECTS. Uczelnia nie ma więc obowiązku jednoczesnego wykazywania w programie tych studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych i zajęć z dziedziny nauk społecznych.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 6

Co się dzieje jeśli zgodnie z art. 53 ust.9 ustawy PSWiN, zostaną utworzone jednolite studia magisterskie na kierunku przyporządkowanym do dyscypliny, w której uczelnia na dzień dzisiejszy posiada kategorię naukową A+ lub A natomiast przy kolejnej ewaluacji, uczelnia otrzyma dla tej dyscypliny kategorię naukową B+ lub B?

art. 53 ust. 9 PSWN: „9. Uczelnia akademicka może utworzyć jednolite studia magisterskie na kierunku przyporządkowanym do dyscypliny, o której mowa w ust. 1, albo dyscypliny wiodącej, w której posiada kategorię naukową A+ albo A, lub dyscypliny zawierającej się w dziedzinie, o której mowa w art. 243 ust. 7, z tym że w przypadku studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 - jeżeli możliwość kształcenia na tym poziomie wynika z przepisów wydanych na podstawie art. 68 ust. 3. Przepisów wydanych na podstawie art. 81 w zakresie, o którym mowa w art. 81 pkt 2, nie stosuje się”

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 6

W przypadku gdy uczelnia akademicka, która w wyniku ewaluacji jakości działalności naukowej nie uzyskała kategorii naukowej co najmniej A w dyscyplinie wiodącej, do której jest przyporządkowany prowadzony kierunek jednolitych studiów magisterskich utworzonych przez uczelnię na podstawie art. 53 ust. 9 PSWN, **może kontynuować kształcenie na tych studiach.**

Należy jednak mieć na względzie możliwość zastosowania przez ministra określonych w ustawie PSWN środków nadzoru określonych w art. 427 PSWN. Każde ewentualne skorzystanie przez Ministra z tej możliwości (nie będzie regułą), będzie poprzedzone stosowną analizą stanu faktycznego danej sprawy w oparciu o przedstawione przez uczelnię informacje uzasadniające kontynuację kształcenia na tych studiach. Przede wszystkim analizie poddawana będzie kwestia zapewnienia przez uczelnię odpowiedniej jakości kształcenia na tych studiach (m.in. ocena programowa przeprowadzona przez PKA, ewentualne zawiadomienia/skargi dotyczące realizacji kształcenia na tych studiach).

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 6

W przypadku art. 53 ust. 9 uczelnia tworzy studia samodzielnie – ewentualne działania nadzorcze MEiN wynikają z prerogatywy ministra wynikającej z art. 427 PSWN – w przypadku stwierdzenia, że uczelnia prowadzi studia z naruszeniem przepisów art. 53, art. 57 lub art. 60 ust. 2, minister, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje uczelni zaprzestanie tej działalności.

Przepis art. 53 ust. 9 PSWN zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2023 r.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 7

Jeśli w umowie na prowadzenie studiów wspólnych, o której mowa w art. 60 ust. 1 ustawy PSWiN uczelnią wskazaną do wydania dyplomu wspólnego jest uczelnia zagraniczna to dyplom ten nie musi spełniać wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie studiów (§ 32, § 33, § 34)?

Odpowiedź 7

Do dyplomów sporządzanych i wydawanych przez uczelnie zagraniczne (także w przypadku prowadzenia studiów wspólnych z polską uczelnią) nie mają zastosowania ww. przepisy rozporządzenia w sprawie studiów.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 8

Czy można przyporządkować dany kierunek studiów do dwóch języków np. kształcenie będzie prowadzone w trochę ponad 50% w języku polskim, a pozostała, bardzo duża część zajęć byłaby prowadzona w języku angielskim. Czy byłaby możliwość przypisania dwóch języków w celu odzwierciedlenia stanu faktycznego? W systemie POL-on nie można w tym momencie odzwierciedlić takiego stanu rzeczy.

Odpowiedź 8

Przyjęta w Systemie POL-on 2.0 zasada przypisywania tylko jednego języka kształcenia na uruchomieniu ma odzwierciedlać język wiodący kształcenia. Ustawa PSWN przewiduje możliwość prowadzenia kształcenia na studiach w języku obcym, za co uczelnia publiczna może pobierać opłatę (art. 79 ust. 1 pkt 3). W sytuacji gdy kształcenie na danym kierunku jest prowadzone zarówno w języku polskim, jak i w języku obcym, należy wskazać język wiodący kształcenia. Nie są planowane zmiany w Systemie POL-on w tym zakresie.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 9

W związku z wydaniem nowego rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (wejście w życie 11 listopada br.!), w którym dokonano zmiany nazw dotychczasowych dyscyplin oraz wprowadzono nowe dyscypliny oraz nie umieszczono żadnych przepisów przejściowych.

Co decyduje o tym, jaka nazwa dyscypliny (stara czy nowa) ma się pojawić na dyplomie ukończenia studiów?

Dyscyplina wskazana w uchwale Senatu ustalającej program studiów.

Czy po 11 listopada br. można uznać, że kategoria naukowa przyznana Uczelni w dyscyplinie o dotychczasowej nazwie obowiązuje również dla nowej nazwy?

Nie – Ministerstwo będzie informowało o zasadach po zakończeniu prac w Parlamencie nad zmianami w ustawie PSWN

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 10

Zgodnie z art. 324 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym „Cudzoziemiec może być zwolniony z opłat, o których mowa w art. 79 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 oraz art. 163 ust. 2”, czy zapis ten dotyczy wyłącznie zwolnień z opłat (w całości lub części) czy również obejmuje inne ulgi dot. opłat dla studentów cudzoziemców w postaci rozłożenia opłaty na raty czy też przesunięcia terminu płatności?

Jeśli czytać przepis „wprost” to rozumiemy, że decyzje administracyjne Rektora muszą być wydawane tylko w przypadku zwolnień z opłat a w pozostałych przypadkach (raty, przesunięcie terminu) może to być zwykłe rozstrzygnięcie?

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Odpowiedź 10

Zgodnie z art. 324 ust. 1 pkt 1 ustawy PSWN cudzoziemiec może być zwolniony z opłat, o których mowa w art. 79 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 oraz art. 163 ust. 2 na podstawie decyzji administracyjnej rektora. Przepis ten dotyczy opłat za usługi edukacyjne związane z powtarzaniem określonych zajęć na studiach stacjonarnych z powodu niezadowalających wyników w nauce, kształceniem na studiach w języku obcym, kształceniem cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim, kształceniem na studiach podyplomowych, kształceniem specjalistycznym lub kształceniem w innych formach.

Kwestie dotyczące sposobu wnoszenia tych opłat w tym ich rozkładania na raty nie stanowią materii ustawowej, zatem mogą zostać rozstrzygnięte w ramach autonomii uczelni.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

Pytanie 11

Co stanowi podstawę zróżnicowania w podejściu do przyjęcia na studia obywateli polskich tj. na podstawie wpisu na listę studentów i cudzoziemców gdzie wymagana jest decyzja administracyjna?

Cudzoziemcy powinni co do zasady spełniać kryteria rekrutacyjne określone dla tej grupy osób w uchwale senatu, o której mowa w art. 70 ustawy oraz być przyjmowani na studia (w tym na studia w języku obcym) w drodze rekrutacji przewidzianej w art. 69 ustawy. Przyjęcie na studia w drodze rekrutacji nie wymaga decyzji administracyjnej rektora.

Zgodnie z art. 323 ust. 1 pkt 6 ustawy rektor w drodze decyzji administracyjnej może jednak przyjąć na kształcenie cudzoziemca z pominięciem kryteriów rekrutacyjnych określonych dla tej grupy osób w uchwale senatu, o której mowa w art. 70 ustawy. Dotyczy to również cudzoziemców przyjętych na kształcenie na podstawie decyzji ministra i decyzji dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) w odniesieniu do jej stypendystów. Przyjmowanie ww. cudzoziemców na studia w uczelni nie odbywa się w drodze rekrutacji przewidzianej w art. 69 ustawy.

6 OGÓLNOPOLSKIE FORUM DZIEKANATÓW

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Marcin.Czaja@mein.gov.pl